

Pradžia>Kreipimasis į teismą>ES ir nacionalinės teisės sistemos>Nacionalinės teisingumo sistemos

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([bg](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

bulgarų

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Swipe to change

Nacionalinės teisingumo sistemos**Bulgarija**

Šiame skirsnyje pateikiama informacija apie Bulgarijos teismų sistemą.

Teisėtvarkos sistema. Teismų sistema

Bulgarijoje teisingumą vykdo yra trijų instancijų teismai. Teismai yra valstybės institucijos, vykdančios teisingumą civilinėse, baudžiamosiose ir administracinėse bylose.

Bulgarijoje veikia tokie teismai:

apylinkės teismai (113),

apygardos teismai (28),

administraciniai teismai (28),

Specializuotas baudžiamųjų bylų teismas (1),

apeliaciniai teismai (5),

Specializuotas apeliacinis baudžiamųjų bylų teismas (1),

karo teismai (5),

Apeliacinis karo teismas (1),

Aukščiausiasis kasacinis teismas (1),

Aukščiausiasis administracinis teismas (1).

Teismų administravimas

Bulgarijos teismų sistemos struktūrą ir teismų veiklą reglamentuoja Teismų sistemos įstatymas, kuriame nustatyta teisminių institucijų struktūra ir veiklos principai ir apibrėžta jų tarpusavio sąveika bei sąveika su teisėkūros ir vykdomosios valdžios institucijomis.

Pagal Teismų sistemos įstatymą, kuris paskelbtas oficialiajame leidinyje Nr. 64/2007, aukščiausios pakopos administracinė institucija, atsakinga už teismų valdymą ir jų nepriklausomumo užtikrinimą, yra Aukščiausioji teismų taryba. Ji nustato teismų sudėtį ir organizuoja jų veiklą, o teismų reikalus tvarko nepažeisdama atitinkamų teismų nepriklausomumo.

Remdamasi teisingumo ministro pasiūlymu, Aukščiausioji teismų taryba nustato teisminių apylinkių skaičių ir vietas, kuriose veikia apylinkės, apygardos, administraciniai ir apeliaciniai teismai, o kartu su Gynybos ministru sprendžia dėl karo teismų.

Apylinkės, apygardos, administracinių, karo ir apeliacinių teismų teritorinė jurisdikcija ne visada atitinka administracinę šalies teritorijos suskirstymą.

Teismų rūšys. Trumpas aprašas

Apylinkės teismai. Apylinkės teismai yra pagrindiniai teismai, kuriuose bylos nagrinėjamos pirma instancija. Jų sprendimai gali būti skundžiami atitinkamame apygardos teisme.

Apygardos teismai. Apygardos teismai veikia kaip pirmosios ir antrosios instancijų teismai. Kaip pirmosios instancijos teismai, jie nagrinėja aiškiai nustatytų kategorijų bylas dėl didelių sumų arba visuomenei svarbias bylas. Kaip antrosios (apeliacinės) instancijos teismai, jie peržiūri apylinkės teismų priimtus sprendimus.

Administraciniai teismai. Administraciniai teismai kompetentingi nagrinėti visus ieškinius, kuriuose prašoma priimti, iš dalies pakeisti, atšaukti ar panaikinti administracinius teisės aktus; pripažinti, kad susitarimas, kuriam taikomas Administracinio proceso kodeksas, yra negaliojantis ir niekinis; apginti nuo neteisėtų valdžios institucijų veiksmų ir neveikimo; apginti nuo neteisėto priverstinio vykdymo; atlyginti žalą, patirtą dėl neteisėtų administracinės valdžios institucijų ar pareigūnų aktų, veiksmų ar neveikimo; atlyginti žalą, patirtą dėl priverstinio vykdymo; paskelbti administracinio teismo sprendimą niekiniu, negaliojančiu arba jį panaikinti; priimti sprendimą, kad administracinis teisės aktas, kuriam taikomas Administracinio proceso kodeksas, yra neautentiškas. Pareikšti ieškinį, kuriuo prašoma įvertinti, ar egzistuoja teisė ar teisiniai santykiai administracinės teisės požiūriu, gali bet kuris asmuo, jei klausimas susijęs su jo interesais ir kitų priemonių tam nėra.

Bylas nagrinėja administracinis teismas, kurio teritorinėje jurisdikcijoje yra ginčijamą administracinį teisės aktą priėmusi valdžios institucija. Jei ši institucija yra užsienyje, byla perduodama Sofijos administraciniam teismui.

Administraciniai aktai, kuriais tiesiogiai įgyvendinama nacionalinė Bulgarijos užsienio, gynybos ar saugumo politika, negali būti skundžiami apeliacine tvarka, nebent tai numatyta įstatymais.

Kiti specializuoti teismai

Karo teismai pirmąja instancija nagrinėja baudžiamąsias bylas dėl nusikaltimų, kuriuos, kaip įtariama, tiesiogiai ar netiesiogiai vykdydami savo funkcijas padarė Gynybos ministerijoje, Bulgarijos armijoje ir kitose Gynybos ministerijai atskaitingose tarnybose, taip pat Nacionalinėje saugumo tarnyboje ir Nacionalinėje žvalgybos tarnyboje tarnybą atliekantys generolai, karininkai, seržanto ar eilinio laipsnį turintys asmenys ir civiliai. Antrosios instancijos teismas šiose bylose yra Apeliacinis karo teismas. Karo teismų jurisdikcija nustatyta Baudžiamojo proceso kodekse. Šių teismų statusas yra toks pat kaip apygardos teismų.

Apeliacinis karo teismas yra tik vienas. Jis nagrinėja apeliacinius skundus ir ginčus dėl visų šalies karo teismų priimtų sprendimų.

Apeliaciniai teismai nagrinėja apeliacinius skundus ir ginčus dėl sprendimų, pirmąja instancija priimtų jų teritorinei jurisdikcijai priklausančių apygardos teismų.

Specializuotas baudžiamųjų bylų teismas, veikiantis Sofijoje, prilygsta apygardos teismui. Jo jurisdikcija nustatyta įstatymais. Nusikaltimai, patenkantys į Specializuoto baudžiamųjų bylų teismo jurisdikciją – pirmiausia organizuotų nusikalstamų grupuočių ar jų užsakymu padaryti nusikaltimai, išvardyti Baudžiamojo proceso kodekso 411a straipsnio baigtiniame sąraše.

Specializuotas apeliacinis baudžiamųjų bylų teismas nagrinėja apeliacinius skundus ir ginčus dėl Specializuoto baudžiamųjų bylų teismo priimtų sprendimų.

Aukščiausiasis kasacinis teismas yra aukščiausioji instancija baudžiamosiose ir civilinėse bylose. Jo jurisdikcija apima visą Bulgarijos Respublikos teritoriją.

Jis aukščiausiąja instancija peržiūri visų teismų sprendimus, užtikrindamas tinkamą ir vienodą įstatymų taikymą. Šis teismas yra Sofijoje.

Aukščiausiasis administracinis teismas aukščiausiaja instancija peržiūri visų administracinių teismų sprendimus, užtikrindamas tinkamą ir vienodą įstatymų taikymą.

Aukščiausiasis administracinis teismas nagrinėja skundus ir ginčus dėl teisės aktų, priimtų Ministrų tarybos, Ministro pirmininko, Ministro pirmininko pavaduotojo, ministrų, kitų Ministrų tarybai tiesiogiai pavaldžių institucijų vadovų, taip pat dėl Aukščiausiosios teismų tarybos, Bulgarijos nacionalinio banko, apskričių administracijų vadovų aktų ir kitų įstatymais nustatytų aktų; jis sprendžia bylas dėl antrinės teisės aktų teisėtumo; kasacine instancija jis peržiūri teismų priimtus aktus, sprendžia administracines bylas ir nagrinėja prašymus panaikinti sprendimus administracinėse bylose.

Arbitražo teismas prie Bulgarijos prekybos ir pramonės rūmų

Arbitražo teismas sprendžia civilinius ginčus ir ginčus dėl klausimų, nesureguliuotų sutartimis ar dėl sutarčių koregavimo atsižvelgiant į pasikeitusias aplinkybes – šiuo atveju nėra svarbu, ar Bulgarijoje yra tik vienos, ar abiejų šalių registruota buveinė arba gyvenamoji vieta.

Bulgarijos Respublikos Konstitucinis Teismas

Bulgarijos **Konstitucinis Teismas** užtikrina demokratinių procesų Bulgarijoje tęstinumą – jų įgyvendinimas yra pagrindinis Konstitucijoje nustatytas tikslas. Šis teismas nepriklauso teismų sistemai. Tai nepriklausoma institucija, kurios įgaliojimai nustatyti pačioje Konstitucijoje ir kuri veikia vadovaudamasi atskiru įstatymu. Konstitucinio Teismo sprendimai dėl, be kita ko, piliečių žmogaus teisių ir teisėtų interesų apsaugos, valdžios galių atskyrimo, nuosavybės neliečiamumo, laisvės turėti verslą, žiniasklaidos nepriklausomumo ir cenzūros draudimo, Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencijos atitikties Konstitucijai buvo plačiai aptarti visuomenėje ir tarptautiniu mastu.

Teisinių duomenų bazės

Visi Bulgarijos teismai turi interneto svetainę, kurioje teikiama informacija apie teismo struktūrą ir veiklą, o taip pat apie jų išnagrinėtas ir nagrinėjamas bylas.

Aukščiausiosios teismų tarybos svetainėje pateikiamas išsamus Bulgarijos teismų sąrašas, jų adresai ir interneto svetainės (tik bulgarų kalba).

Svarbiausios teismų svetainės:

[Sofijos apylinkės \(Sofiyski Rayonen Sad\)](#)

[Sofijos miesto teismas \(Sofiyski Gradski Sad\)](#)

[Sofijos apygardos teismas \(Sofiyski Okrazhen Sad\)](#)

[Specializuotas bylų teismas \(Spetsializiran Nakazatelen Sad\)](#)

[Sofijos apeliacinis teismas \(Sofiyski Apelativen Sad\)](#)

[Apeliacinis karo teismas \(Voенno Apelativen Sad\)](#)

[Specializuotas apeliacinis karo teismas \(Apelativen Spetsializiran Nakazatelen Sad\)](#)

[Aukščiausiasis administracinis teismas \(Varhoven Administrativen Sad\)](#)

[Aukščiausiasis kasacinis teismas \(Varhoven Kasatsionen Sad\)](#)

[Konstitucinis Teismas \(Konstitutsionen Sad\)](#)

Elektroninės duomenų bazės:

Mokamos

[Apis](#)

[Ciela](#)

[Teisės enciklopedija \(Yuridicheska Entsiklopedia\)](#)

Nemokamos

[Lex](#)

[Elektroninis Oficialusis leidinys \(Elektronen Darzhaven Vestnik\)](#)

Kitos naudingos svetainės, kuriose teikiama teisinė informacija:

[Nacionalinė Asamblėja \(Narodno Sabranie\)](#)

[Ministrų Taryba \(Ministerski Savet\)](#)

[Teisingumo ministerija \(Ministerstvo na Pravosadieto\)](#)

[Aukščiausioji teismų taryba \(Vissh Sadeben Savet\)](#)

Paskutinis naujinimas: 25/08/2017

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.